

студентів. Завдяки подібним заходам академія зможе підвищити зацікавленість абітурієнтів та рівень навчального закладу в цілому.

Г.П. Бородай, Г.К. Оксюк

МОДЕЛЬ СОЛОУ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

При вивченні теми «Диференціальні рівняння» існує можливість ознайомити студентів академії з новітніми досягненнями в теорії економічного зростання. Такою є модель американського економіста Роберта Солоу, за яку він отримав у 1987 році Нобелівську премію.

Метою цієї роботи є виклад моделі Солоу у формі, зрозумілій для студентів.

Пропозиція товарів або національний дохід описується виробничою функцією $Y = F(K, L)$, де K - використовуваний основний капітал (основні виробничі фонди), L - кількість зайнятих у виробництві. Якщо поділити обидві частини останньої формули на L

$$\frac{Y}{L} = F\left(\frac{K}{L}, 1\right)$$

та позначити $y = \frac{Y}{L}$, $k = \frac{K}{L}$, то отримаємо національний дохід на одного працівника $y = f(k)$, де величина $k = \frac{K}{L}$ називається капіталоозброєністю (фондоозброєністю).

Сукупний попит у моделі Солоу поділяється на споживання та інвестиції $y = c + i$, де c - споживання, а i - інвестиції в розрахунку на одного працівника. Відомо, що споживання $c = (1-s)y$, де параметр s ($0 < s < 1$) - норма збереження (схильність до збереження). Підставимо $c = (1-s)y$ в $y = c + i$

$$y = (1-s)y + i \Rightarrow i = sy. \quad (1)$$

Вираз (1) означає, що інвестиції на одного зайнятого зростають із збільшенням національного доходу.

Запас капіталу (капіталоозброєність) k змінюється з двох причин:

- 1) нові інвестиції викликають збільшення запасу капіталу;
- 2) амортизація або вибуття капіталу викликає зменшення запасів.

Позначимо d - відсоток капіталу, який вибуває щорічно. Тоді змінення капіталоозброєності можна записати так:

$$\Delta k = i - dk, \quad (2)$$

де i – інвестиції за той самий час; dk – кількість капіталу на одного зайнятого, що вибув.

Формулу (2) можна подати у вигляді

$$\Delta k = sf(k) - dk.$$

На рис. 1 подана пряма вибування капіталу $v = dk$ та функція інвестицій $i = sf(k)$. Вони перетинаються у точці рівноваги k^* , у якій інвестиції дорівнюють вибуванню капіталу. Рівень капіталоозброєності k^* відповідає **стійкій рівновазі** (в математичному розумінні), тобто відхилення від нього приводить у підсумку до повернення в початковий стан.

Очевидно, що k^* залежить від норми збереження s таким чином: якщо s зростає від s_1 до s_2 , то k^* збільшується від k_1^* до k_2^* (рис. 2).

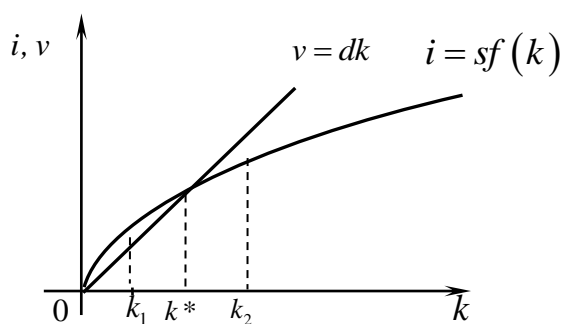

Рис. 1

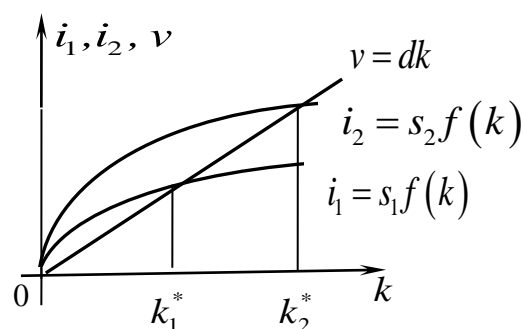

Рис. 2

Модель Солоу стверджує, що зростання норми збереження призводить до збільшення стійкості рівня капіталоозброєності i , як наслідок, до збільшення стійкості рівня доходу. Тобто рівень зростання залежить лише від населення (збільшення норми збереження) та розвитку технології (капіталоозброєності).

Подальший розвиток моделі Солоу призводить до моделі зростання з урахуванням змінної чисельності населення і технічного прогресу. Визначається **золоте правило** вибору оптимального обсягу капіталу для максимізації обсягу споживання.

С.Д. Бронза, Н.С. Юрчак

ВПРОВАДЖЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Питання впровадження наукових досліджень у навчальний процес є найбільш актуальним при створенні планів навчальних дисциплін для студентів-магістрів.